

SECȚIUNEA 5. Baza de date SQL pentru ceramica recoltată în periegheze

Crearea unei baze de date dedicate ceramicii este rezultatul faptului că cea mai mare parte a artefactelor care se găsesc, atât într-un șantier arheologic, cât și într-o activitate de periegheză, o reprezintă ceramica. Dat fiind numărul mare de obiecte pe care îl așteptăm, stocarea datelor și prelucrarea lor într-o bază de date este un lucru aproape de la sine înțeles, în zilele noastre.

Acronimul SQL vine de la *Structures Query Language*, sau un sistem de baze de date conceput pe separarea sarcinilor de stocare (*tables*) și interogări (*queries*), care sunt gestionate de o mașină (server) SQL, spre deosebire de formulare și rapoarte, care sunt gestionate local, pe PC-ul utilizatorului. Această arhitectură este recomandată mai ales pentru cooperare la distanță, situație în care se află, practic, oricare proiect de parteneriat. Am optat pentru Microsoft SQL, pentru care în Muzeul Național există deja o experiență de proiectare de 14 ani.

Un al doilea avantaj al utilizării limbajului SQL este ușurința cu care astfel de date pot fi reproduse în mediul virtual al Internetului.

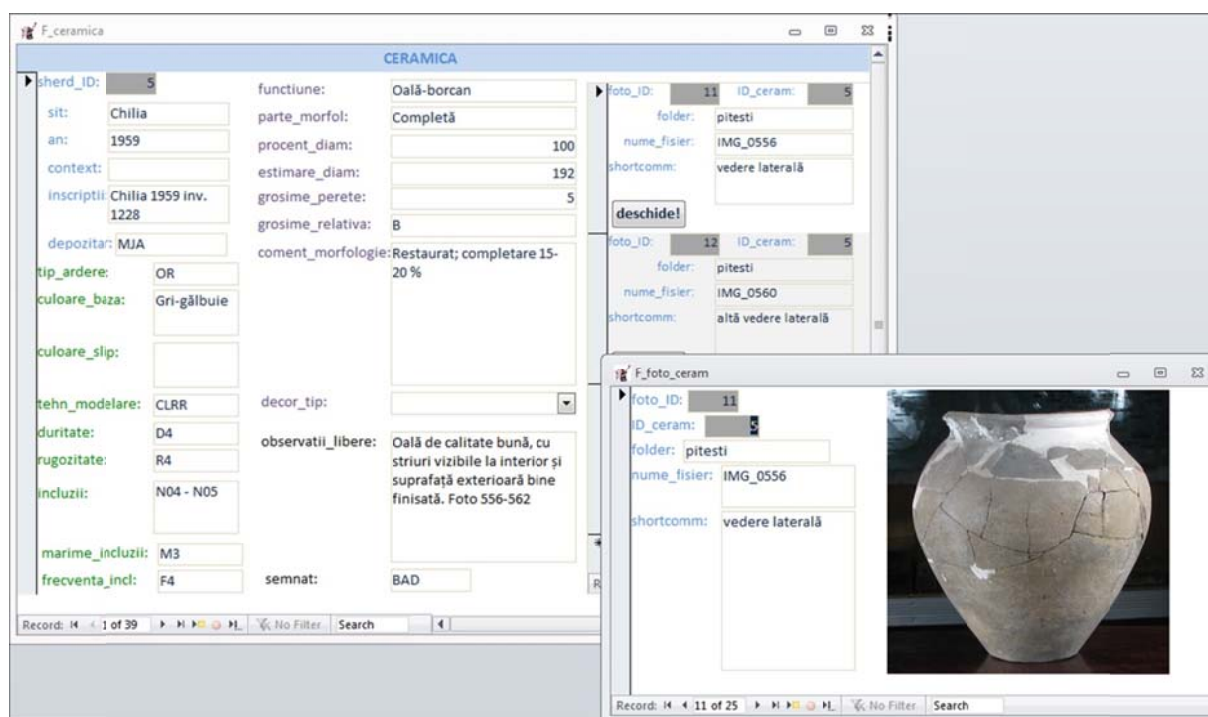

Figura 5.1. Aspectul formularului de colectare a datelor

Baza de date este destinată atât ceramicii existente actualmente în colecțiile muzeale, cât și materialul arheologic colectat de pe teren. Ceramica existentă este necesară ca termen de comparație, comparație absolut necesară știind că ceramica din periegheză este, obișnuit, foarte fragmentară, identificarea ei culturală depinzând nu doar de experiența arheologilor cu calificări explicite în ceramologie (doi membri ai actualului colectiv au teze de doctorat pe ceramică), dar și de loturile de referință care pot fi accesate.

Dat fiind caracterul fragmentar al artefactelor care vor fi recuperate din câmp, fișa propusă (vezi Anexa 1) pune accent pe elementele de fabricație, precum tip ardere, culoare, tehnică de modelare, duritate, etc.

Pentru a favoriza o analiză statistică cât mai facilă, s-a recurs la precodificarea elementelor de analiză (tip ardere, culoare, tehnică, duritate, etc), conform Anexei 2. Precodificarea are drept scop evitarea variației inutile a termenilor de clasificare angajați. Pentru estimarea frecvenței incluziilor și a calității sortării se folosesc scheme de uz internațional (v. fig. 5.2).

Scala de corespondență relativă la Sistemul Compas

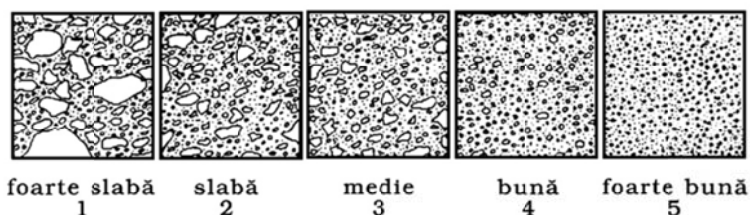

Figura 5.2. Scala de sortarea a pietrișului, conform amendamentului din TEODOR 2001 (subcapitol 3.7, fig. 24).

Scala sortării pietrișului (Barracough 1992, apud. ORTON & 1993, p. 239)

Fișa de ceramică permite utilizarea mai multor fotografii pentru documentarea unui singur artefact (deci o relație „one-to-many”, după cum se vede în fig. 5.1). Pentru a evita navigarea dificilă a bazei de date, s-a evitat afișarea fotografiilor în chiar corpul fișei electronice, fotografiile putând fi vizualizate „on request”, într-un formular „pop-up” („care apare”). În fapt, aceste fotografii din baza de date folosesc doar pentru identificarea mai facilă a artefactului, operatorii având posibilitatea de a vizualiza fotografiile în mărimea lor originală (cca 3 MB fiecare); desigur, transferul datelor pe Internet va dura corespunzător calității conexiunii Internet (la MNIR există o conexiune excelentă).

Într-o fază următoare proiectării, după acumularea unui număr de artefacte (mai ales piese întregi, din colecțiile muzeale), baza de date pentru ceramică va fi accesibilă publicului larg. Dorim să facem acest lucru în special pentru că elementele specifice culturii Chilia-Militari sunt virtual necunoscute, inclusiv în mediul arheologic, singura documentație astăzi disponibilă fiind desene sau fotografii alb-negru de slabă calitate (sau reproducere).

Necesitatea unui studiu detaliat al manufacturii ceramice a rezultat din constatarea – realizată cu mai multă vreme în urmă, în toamna lui 2012 – că pe linia fostei granițe romane există nu numai material roman, dar și material atribuit unei populații „barbare”, respectiv cultura Chilia-Militari, așa-numită a „dacilor liberi”¹. Pentru a nu risca confuzia între ceramica romană și cea Chilia-Militari, este necesar un studiu comparativ prealabil, ceea ce, de fapt, am inițiat deja. Tentativa de a cuantifica „contribuția” ceramică a geților de Câmpia Română, pe linia graniței romane, are drept scop de a înțelege mai bine relațiile dintre „ocupant” și populația locală.

¹ Sintagma, frecventă în literatura referitoare la arheologia munteană a secolului al III-lea, este extrem de discutabilă, începând cu faptul că zona este, principial, una „getică”, nu „dacică”, și încheind cu o firească îndoială asupra adjectivului „liberă”, cel puțin pentru bunul motiv că situri cheie – inclusiv situl eponim Chilia – se află la vest de limes-ul roman. În ciuda acestui accent ușor patriotard (și dacoman, am spune astăzi), literatura dedicată acestei culturi (în special BICHER 1984, 34-37) subliniază caracterul parțial romanizat al ceramicii locale. Tocmai acest fapt o și face, în cantități mici, relativ greu de separat de ceramica romană „autentică”, de unde și nevoia unui studiu detaliat al procedeelelor de fabricație.